

Naczelne Dowództwo W. P. Poczta polowa Nr. 53. ~~xxxxxxx~~ d. 13. X. 1920 r.

(Sztab Generalny).

::

ODDZIAŁ II.

Ew/G. Nr. 47507/II.

DO

ADJUTANTURY GENERALNEJ.

w B e l w e d e r z e .

Przesyła się do wiadomości przejęta radio depezę gen. Żeligowskiego do rządów wszystkich państw i do Polski oraz odezwę do żołnierzy i ludności.

3 załączniki.

Za zgodność:

Szef Oddziału II.

M A T U S Z E W S K I m.p.

Ppułkownik p.d.Szt.Gen..

Przez okno
O t r z y m u j a :

Adjutantura Generalna.

M.S.Zagranicznych.

M.S.Wojskowych.

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH

ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA

L. Dz. 5137/2 dnia 21/12 1920 r.

3 załącz. Wydział

DO

Rządu Wielkich Państw Sprzymierzonych,

DO

Rządu Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

DO

Rządu Ligi Narodów

DO

Rządów wszystkich Państw.

Dnia 8. października gen. Żeligowski..... wojsk złożonych z obywateli Litwy Centralnej, która na mocy traktatu zawartego pomiędzy Rządem Kowieńskim i Rosją Sowiecką, została odstąpiona dnia 12:lipca 1920. Państwu Litewskiemu.

Gen. Żeligowski w porozumieniu z organizacjami i partjami politycznymi kraju, powołał prowizoryczną komisję rządzącą, która będzie wykonywać cywilną władzę polityczną na Ziemiach Litwy Centralnej. Komisja, działając w imieniu wszystkich obywateli kraju, oświadcza, że nie chce prowadzić wojny z żadnym ze swych sąsiadów, lecz chciałaby przeciwnie załatwić w pokoju wszelkie spory. Jednakże nie może zgodzić się ona na uznanie na swym terytorjum rządu Kowieńskiego wyłącznie nacjonalistyczno-litewskiego, złożonego z przedstawicieli nie będących obywatelami Litwy Centralnej, gdzie ilość Litwinów dosięga zaledwie 1%.

Prowizoryczna komisja rządząca uważa za swój obowiązek zapewnienie krajowi wolnego wypowiedzenia się o swym losie..... w Wilnie w czasie najbliższym lista złożona z przedstawicieli kraju, wybranych przez powszechne głosowanie ażeby dopełnić tego obowiązku koniecznym jest ażeby władze cywilne i wojskowe rządu Kowieńskiego opuściły natychmiast terytorjum zajęte przez nie

skutkiem opuszczenia kraju przez armję polską pod naciskiem armji bolszewickiej.

/-/ Ż e l i g o w s k i
Generał i Naczelnny
Dowódca.

Za Tymczasową Komisję Rządzącą

/-/ A b r a m o w i c z Witold, Dobicki-Leon, Engel Mieczysław,
Szopa Teofil, Gasztowt Aleksander.

Za zgodność tłumaczenia:

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

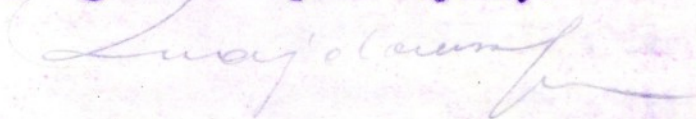
De rządu Rzeczpospolitej polskiej.

fr. dew.2.-ej arm. 499. 10/10 14.

Radio przyjęte przez polową stację radiotelegraf. Nr. 21. w stacji "WIL" dnia 9/10 od godz. 20.50 do godz. 22.25. stop.: dnia 8 października r.b. wojska składające się z mieszkańców ziem przyznanych rządowi kowieńskiej na podstawie umowy litewsko-bolszewickiej z dnia 12-lipca 1920 przekroczyły linię bojową armji polskiej. Naczelne Dowództwo nad wojskami temi objął gen. Żeligowski. Władze cywilne sprawuje w porozumieniu z Gen. Żeligowskim tymczasowa komisja rządząca Litwy środkowej, złożona z rzeczników miejscowych kierunków politycznych i społecznych. Ziemie stanowiące Litwę środkową, a przyznane rządowi kowieńskiemu w myśl umowy z dnia 12 lipca zostały wbrew woli mieszkańców oddane temu rządowi przez Rosję sowiecką. Ziemie te są zamieszkałe w przeważającej większości przez ludność polską i ogniskują się wokół polskiego Wilna. Od 2 lat pod sztandarami Rzeczpospolitej polskiej tysiące żołnierzy ochotników z tych ziem prowadziły walkę o ich wolność z najeźdźcą rosyjskim. Walcząc w szeregach armji polskiej byli oni przekonani że bronią jednocześnie swych własnych zagród rodzinnych i swego ojczystego Wilna. Dziś jednak Polska skrzepowana układami zawartymi z Koalicją mocarstw zachodnich nie może wypełnić zobowiązań przyjętych w odezwie Józefa Piłsudskiego z dnia 21 kwietnia 1919r. Nie chcąc pozostawiać kraju pod narzuconą mu bezprawnie władzą rządu kowieńskiego współdziałającego z Rosją sowiecką, żołnierze z tych ziem na rozkaz Gen. Żeligowskiego przekroczyły ponownie wyżej linię bojową wracając do swego rodzinnego kraju, jako jego prawni gospodarze. Krek ten nie oznacza chęć prowadzenia wojny z którymkolwiek z sąsiadów a zdąża jedynie do rozwiązania losów kraju zgodnie z wolą ludności. Zawiadamiając o powyższem Rząd Rzeczpospolitej polskiej, tymczasowe władze delegowane przez komisje na teren Litwy środkowej w części jej obsadzonej przez Wojska Polskie, proszą również o zwolnienie z Armji polskiej wszystkich mieszkańców kraju, którzy wyrażą życzenie powrotu. Tymczasowa komisja rządząca ufa głęboko, że Rzeczpospolita polska poprze skutecznie sprawę swobodnego samookreślenia się ludności Litwy środkowej i pomoże przełamać

trudności na drodze do sprawiedliwego rozwiązania tej sprawy. Tymczasowa Komisja rządząca nie wątpi również, że w imię 2-letniego braterstwa broni, wojska polskie przestające na obecnych swych terenach operacyjnych temsamem nie odsłonią naszych wschodnich granic. Tymczasowa komisja rządząca Litwy środkowej proponuje rządowi Rzeczypospolitej polskiej wskazanie czasu i miejsca spotkania się pełnomocnikami i innych delegatów obu stron w celu szczegółowego omówienia powyższych spraw. m. p. dnia 9. października 1920r. Lucjan Żeligowski generał i dowódca. Za tymczasową komisję rządzącą Litwy środkowej: Witold Abramowicz, Leń Babicki, Mieczysław Engiel, Teofil Szepa Aleksander Zasztewt.

Za zgodność odpisu depechy:

D e p e s z a

O d p i s

Scisle tajne.

Nacz.Dow.

fr.3-ej armji bez nr. 9/10. - bardzo pilne.

rozkaz Nr.1 Żołnierze i ludność Litwy środkowej.

Ziemie gredzieńskie i lidzkie po tylu trudach i ofiarach oswo-
bedzene od dzikich herd bolszewickich i Wilno, przed którym sprzy-
mierzona z Polską Ententa wstrzymała polskie szeregi, układem bol-
szewicko-litewskim bez udziału obywateli tego kraju, pod panowanie
Rządu litewskiego zostały oddane. Komisja Ententy tam gdzieś w Su-
wałkach o ich losie, lecz bez głosu, również chce decydować. Na to się
zgodzić nie możemy. Z bronią w ręku prawo nasze stanowienia o sobie
obrenimy. Obejmując naczelne dowództwo nad Wami w imię prawa i he-
neru naszego - wspólnie z Wami uwolnię ziemię naszą od najeźdźcy, aże-
by Sejm Ustawodawczy tych ziem w Wilnie zwołać, który jedyny o ich
losach decydować będzie. Dla tymczasowego zarządu tych ziem Litwę
środkową stanowiących, powołam obywateli tego kraju, ażeby ład, spo-
kój i porządek zabezpieczyć. W imię tego naprzód. Matka Boska Ostro-
bramska nasze czyste pobydki niech błogosławi.

Żeligowski Generał i Naczelny Dowódca wojsk Litwy Środkowej.

Dowództwo 3- ej armji L. dz 29316 / rzyms 3.-Za zgodność odpisu
Wejewódzki per.

Za zgodność odpisu depezy:

